II. évfolyam CSÁKTORNYA, 1885 OKTOBER 25 42 szám. Tečaj II, VU ĆAKOVCU 25 OKTOBRA 1885. Broj 42

A „MURAKÖZ“ megjelenik minden vasárnap.
Előfizetési árak:
Egészévre 4 frt. — kr.
Félévre 2 frt. — kr.
Negyedévre 1 frt. — kr.

A lap szellemi részét illető közlemények a „Muraköz“ szerkesztőségéhez, az előfizetési dijak pedig Fischel Fülöp könyvkereskedéséhez Csáktornyára küldendők.

MURAKÖZ MEDJIMURJE

„MEDJIMURJE“
Izlazi svaku nedelju
Cěna mu je:
Na cělo leto 4 frt — kr
Na pol leta 2 frt — kr
Na četvert 1 frt — kr

Sva pisma i pošiljke naj se pošiljaju „Uredničtvu Medjimurja“ a predplata knjižaru Filipa Fischela vu Čakovec.

VEGYESTARTALMU HETILAP | NOVINE ZA MEDJIMURSKI PUK.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP. — IZLAZI SVAKU NEDELJU

NINCS.

„Szép, nagy ősök emlékére visszatekinthetni . . . “ ezt mondá néhai Eötvös báró, a magyar közoktatásügy lánglelkü apostola.

Mi is büszkén mutatunk a helyre, melynek falai között irta remek eposát a szigetvári vértanu dicső unokája

Itt áll még a vár, a dicső férfiu hajdani sasfészke. Áll még a torony, a multak bús őreül.

De a mohlepte falak némák, nem regélik el a zarándoknak a csodás történeteket.

Nincs csak egy márványtábla is a vár falába helyezve melyen kivésve volnának hálás emlékezetül legalább eme sorok: „Itt élt Zrinyi, a költő,“ nincs városunkban emlék szobor mely a dicső nevét igy hirdetné; ily márványkövünk — nincs

Pedig a várkapu melletti falban vagy a főpiaczon vajmi szép helye lenne ily emléktáblának vagy szobornak.

A kursaneczi erdőben all egy kőoszlop, melyet Pignatelli Agnes herczegnő állittatott fel a hamis felirattal: »Hic cadit invictus.«

Ha egy idegen származásu hölgy nem sajnált annyi költséget, hogy megjelölje a helyet, melyre hazánk egéről a ragyogó csillag leesett: a hazaszeretet által buzditatva is emelhet ily márványlapot a mura közi magyar közönség.

Ennyit Zrinyi csak megérdemelne!

Minket pedig mindig figyelmeztetnének a fekete betük arra: hogy az édes hazát szeressük s ha kell, vérünket is feláldozzuk

Egy koporsó lenne e reménybeli tábla, melyben a halhatatlan halott pihenne s mi látva e táblát, honfiui sziveinket gyakorta fellobogtatná a haza iránti égő szerelem —

Mert megiratott, miként:

„A lelkes eljár ősei porához
És gyujt azoknál uj szövétneket!“

CSARNOK.

A „Mura örvénye.“

— Rajz —

Kovács Gyulától.

Borus őszi nap volt. A messze láthatáron mindenfelől komor eső-felhők boritották, a melyek alól csak néha tudtak előtörni a nap bágyadt sugarai. Csipős őszi szél lengedezett, a leveleit elhullatott fák száraz ágai között. A máskor oly élénk országuton csak alig lehetett egy-egy utast látni, ki jóbehuzódva meleg köpenyébe, megkettőztetett léptekkel halad czélja felé.

A Mura mellett elterülő rétségen legeltető pásztorok nagy tüzeket gyujtottak, hogy felmelengessék a nedves hidegtől fásult tagjaikat. —

Lassankint esteledni s az egész nap ideoda kóválgó felhőtáborból az eső is permetezni kezdett.

Minden elcsendesült. Csak néha repült egy-egy társaitól elmaradt varju, károgva keresni éjjeli szállását. A tüz mellett levő pásztorok is, — nehogy itt szoritsa őket az esős éjszaka, nyakukba keritték czifra szüreiket s a jóizüen legelésző gulyát magára hagyva, az országut melletti csárda felé indultak. A csárdához közeledve, az öreg Mihály bácsit — a csárda gazdáját ott találjuk a Mura partján, mélyen bebámulva a félelmes „Mura örvényébe.“ Egészen hozzá érve, nagy illedelemmel rákösöntik a „szerencsés jócstét“ s egyikök azt kérdezi tőle, hogy mit néz oly mélyen Mihály bácsi ilyen időben itt a „Mura örvényébe.“?

Hej öcséim! felel az öreg — nagy története van ennek, so' se tudnám azt elfelejteni. Ha hallottátok volna valamikor hirét Szilasi Sándornak, nem kérdeznétek, hogy mit nézek oly mélyen, itt a „Mura örvényébe“? . . !

No de amint látom, egészen ránk esteledett, meg az eső sem tréfál; térjünk be a csárdába, ott majd elbeszélem ennek a szomoru történetét. Ezzel bementek a korcsmába s ott, mindnyájan egy asztalhoz telepedve, folytatá Mihály gazda megkezdett elbeszélését.

De hát persze ti nem tudjátok, hogyan is tudhatnátok, én tudom azt csak, meg szegény feleségem tudná, --- ha élne.

Hej öcséim! az volt ám a gyerek! az volt ám a legény! . . Én nem is tudom miért?! ma már nem terem olyan ember! . . gyönyörü termete, szép kerek piros arcza, s azon hamiskásan pödört barna bajusza, oly jól illett neki, mintha csak ő lett volna a teremtés remeke! Hát még azok a szép nóták, melyeket hársfa turulyáján tudott! Jaj be szépen is fujta ám, szegény megboldogult feleségemet de sokszor könnyekre fakasztotta, mikor ugy betért ide a csárdába egy-egy üveg borra.

Sokszor is járt hozzánk, mert a ménes mindig itt legelt a Mura mentén, meg azután szeretett is hozzánk járni. Akkor még én is fiatal voltam, az idő ekéje még nem szántott barázdát arczomon, hajam még nem csavarodott össze, a tréfát meg nagyon szerettem, hát csak elmulattunk együtt. Kivált ha valami nő cseléd vetődött ide? Pedig jöttek ám! mert nem volt olyan leány a vidéken, ki ne sóhajtozott volna a szép csikós ölelése, vagy tüzes csókja után.

Ez volt rendesen az asztalunk, mintha csak most is látnám, — Sándor t u l s ó végén, én pedig itt vele szemközt ültem mindig. S ott azon a kis ablakon — ahol Jancsi öcsém ül, csak ki kinézett időnkint, ha nem kell e kimenni a méneshez?

Nem igy volt ám akkor, mint most! ott azok a szántóföldek fószérü; meg az a fiatal erdő napkeltiről, mind legelő volt, s olyan csikók legeltek rajt, hogy akármilyen nagy ur is választhatott volna belőlük paripát.

Hát egyszer Sándor ismét nálunk volt s oda kinn beszélgettünk az ablak alatt, amint, a Letenye felőli országuton egy hintót láttunk két gyönyörü pej ló által hozva sebesen, mint a gondolat felénk közeledni. Nem is igen volt időnk találgatni, hogy ki lehet; mert az imént még jó távol levő hintó, már is udvaromban állott meg

Én mindjárt megismertem az érkezőket, az uraság és leánya volt. Gyönyörü szép teremtése az Istennek, olyan amilyent még magam sem láttam, pedig huszár koromban sok nagy városban megfordultam, ahol sok szép lányt láttam, de ilyent még soha.

A kocsisnak valami igazitani valója akadt, s addig az urak is leszállottak, hogy jobban körül nézhessenek a verőfényes rónaságon. Az uri nép közeledtével mi is leemeltük kalapjainkat és tisztességtudással köszöntöttük az érkezetteket. Az uraság néhány barátságos szót intézett hozzánk egyről-másról kérdezősködve; de Sándor nem igen látszott rá figyelni, ő csak a kisasszonyt nézte, kit most láthatott először, mert annyira nézte, hogy már szinte rősztelte, hogy még talán megtalál haragudni érte az az angyali szép kisasszony. Pedig dehogy haragudott, inkább ugy látszott, tetszett neki a szegény bojtár bámészkodása; mert még meg is szólitotta s azt kérdezte tőle, ha van-e erre sok szép virág? De Sándor bizony csak olyan parasztosan tudott rá felelni, hogy van bizony nagyon sok, csakhogy nem olyan szép, mint a milyent a kisasszony szeretne.

Dehogy nem, inkább nagyon is szeretem

én a mezei virágot, mondta a kisasszony.

Hiszen ha ugytetszik a kisasszonynak szedek én mindenféléből, s küldök én akármennyit. Azután gondoljátok csak, azt hittem, nem is méltatja feleletre e szegény kölyök merészségét; pedig még mennyire megörült neki a kisasszony, kérte hogy csak szedjen sokat s vasárnap, ha a templomba jön, hozza el ő maga s mondja el hol szedte. Az uraság csak mosolygott, hogy lánya annyira beszédbe ereszkedett a csikóssal . . . . Erre aztán a kocsi is elkészült s ők visszaültek a hintóba és amily sebesen jöttek, oly sebesen el is hajtattak.

Sándor pedig kiállt az országutra, s ugy nézett a tova robogó hintó után mindaddig, mig csak a porfelhőt is elnem veszité szemei elől, amit a hintó vert maga után Azután egy „Isten áldja meg“-et mondva lovára pattant s elnyargalt a ménes után.

E naptól fogva azután nem igen jött Sándor hozzánk, vagy ha jött is, nem volt oly beszédes mint előbb, csak leült a szokott helyére két tenyerébe hajtotta fejét s ugy buslakodott.

Ha kérdeztük boldogult feleségemmel, hogy mi baja? — nem szólt semmit, csak olyant sóhajtott, mintha a szive akart volna meghasadni. Hiába kerestem, hiába kutattam szomorusága okát, nem tudtam rá jönni sehogy. Pedig higyjétek meg öcséim, sokat adtam volna érte, ha akkor valaki felvilágosit felőle, mert magunk is egészen bánatba estünk Sándor e hirtelen megváltozásán.

(Vége köv.)

HIREK.

† **Terbócz György** nyug. kir. törvényszéki biró, a régibb muraközi magyarság egyik kiváló typusa hunyt el a napokban Győrött, veje: Velancsics kir. póstafőnök ur családja szerető körében. Az elhunyt számos évig szolgálta a megyét mint jegyző, esküdt s szolgabiró, majd pedig a csáktornyai törvényszéket mint biró. Az utóbbi időben Perlakon tartózkodott s néhány hete, hogy Győrbe ment, a honnét a mult héten irt lapunk szerkesztőségének, hogy noha távol van a kedves Muraköztől, mégis érdeklik a muraközi események, tehát a lapot küldjük ezután Győrbe. Itt szólitotta a jó öreg urat a halál még távolabb a szeretett Muraköztől. Maradjon emléke közöttünk s pihenjen békével a megboldogult!

— **Véglegesités**. A nm. vallás- és közoktatási m. kir. miniszter ur Danicz Sándor rácz-kanizsai és Vugrincsics Ferencz orehovcsáki áll. elemi iskolai rendes tanitókat állomásukon véglegesitette.

— **Betörés**. Grész László csáktornyai jegyzőnek a főutczán levő lakásába f. hó 18-án éjjel egy borbély legény üvegvágó késsel kimetszette az udvarra szolgáló ablak üvegeit s behatolván a szobába, Grész L. zsebeiből összeszedett több apróságot s irományokat s azokkal elakart illanni. Azonban a károsult neszt hallván, a szobában megcsipte a merész vállalkozót s átadta a csendőrségnek. A jó madár nem akar vallani. Azt mondja, hogy ő maga sem tudja, hogy miként került a szobába.

— **Dr. Buzniczky Gyula** miniszteri tanácsos s egészségügyi felügyelő ur időzött f. hó 23-án Csáktornyán, ahol egészségügyi szempontból megvizsgálta a tanodákat, vágóhidakat, csatornákat sat. Csáktornyáról Perlakra távozott. Kiséretében volt megyénk főorvosa Dr. Mangin Károly ur.

— **A csáktornyai** önk. tüzoltó-egylet f. évi október 15-iki választmányi ülése alapitó tagok gyüjtésére kiküldötte: Bors I., Czvetkovics A., Hirschmann, Morandini B., Sárosi L., Dr. Schwarcz A. és Wollák R. tag urakat s egyuttal elhatározta, hogy Sárosi L. ügyvéd s egyleti alelnök ur irodájában egy aláirási iv leend letéve könnyebbségül az alapitó tagokká lenni óhajtó polgártársainknak.

— **Gyujtogatás**. Szklepits József zebáneczi lakós 3 szekér szénáját s 1 kazal szalmáját felgyujtották. A nyomozásból kiderült, hogy egy odavaló egyént a bosszu vitte e cselekedetre, ki tette okául részegségét hozta fel.

— **Állatias tett**. Egy csáktornyai suhancz a Brezja nevü erdőben megfogott egy 22 éves, Okruglihegy illetőségü leányt s állatias tette elkövetése után 3 frt pénzét s esernyőjét elvette. A tettes elfogatott s a biróságnak adatott át.

— **A varazsdi** hidat annyira megrongálta a Dráva, hogy azon a közlekedés hatóságilag beszüntettetett.

— **Az uj bor** áldozata. F. hó 22-én Sostarics Ferencz pusztákoveczi lakós, fával terhelt szekere alá esvén, lábain a kerekek keresztül mentek s mind a két lábát eltörték. A szerencsétlenség oka az illető részeg állapota volt, mert 4 társával együtt 13 liter uj bort s 1 liter pálinkát ittak meg.

— **F hó 27-én**, azaz kedden Irsay B Zsigmond szintársulati igazgató, s tehetséges szinész jutalomjátékául adatik „P e t ő f i". Ezen előadáson kivül még csak 4 előadás tartatik. Ajánljuk a közönség szives pártfogásába a j u t a l m a z a n d ó t.

— **Kaufman és Simon** hamburgi bankárok mai hirdetésére különösen figyelmeztetjük olvasóinkat. A kinek hajlama van érdekes, csekély költségü szerencsekisérletet tenni, annak ezt a számos és jelentékeny nyereménynyel biró, államilag biztositott pénzsorsolást legjobban ajánlhatjuk.

SZINÉSZET CSÁKTORNYÁN.

S z o m b a t o n oktober 17-én „Egy rosz ember" czimü 3 felvonásos vigjáték adatott elő. A főszerepet játszotta, Irsay, ki mint Bodor Árpád élénk játékával kivivta ez alkalommal is a közönség osztatlan tetszését. Krassoy, Krassoyné, Leövey, Olasz dicséretre méltó buzgalmat fejtettek ki szerepük előadásánál. Ács Flóra mint fiatal asszonyka igen szépen játszott. A darab szabatosan adatott elő, kár, hogy olyan kevés számmal jelent meg a közönség.

V a s á r n a p oktober 18-án szép számu közönség előtt adatott Gaal József eredeti bohózata: A peleskei nótárius. Zajtay volt, Irsay, ki most is sikerülten alakitott, mulattató szerepét helyes rögtönzéssel is megtoldotta. Baczur Gazsit Krassóy adta jó eredménynyel. Irsayné mint Tóti Dorka, mint ügyes maszkirozása mint pedig helyes játékával tünt fel. Tekintve, hogy egy egyénnek két-három rövidebb szerepet is kellet játszani, mi csak nehézséget görditett a darab sikere elé, kielégitő eredménynyel folyt le az előadás, de még nagyobb lett volna a siker ha a társulat egyes tagjai nagyobb gondot forditanak szerepeik betanulására. Egy két szembeszökőbb botlás is fordult ám elő

K e d d e n oktober 20-án Leövey József jutalmául adatott a „Toloncz" Leövey egyike a társulat kiválóbb tagjainak, ki a közönség pártfogását méltán ki érdemelte volna. Jó játékával több izben szerzett már élvezetes estét a közönségnek s még is alig volt ember jutalomjátékán. Mravcsák Johan öreg vándorló legény volt Leövey, ki szerepét át gondolva s a tern észetnek megfelelően játszotta. Ördög Sárát Leöveyné adta. Leöveyné mint komika sikerülten szerepelt eddig, a mostani drámaias szerepében bemutatta tehetségét más oldalról is. Játékát a közönség osztatlan tetszéssel fogadta. Feladatukat sikeresen oldották meg Irsayné, Krassóyné és Krassóy. Sikerült karikatura volt Tisztai, mint rendőr.

C s ü t ö r t ö k ö n oktober 22-én „A szép juhász" került a deszkákra meglehetős számu néző közönség előtt. A darab egy kissé nehézkessen ment, minek oka abban rejlik, hogy az ujonnan szerződött tagok elkésése miatt a mai napi előadásra szánt darabot máskorra kellett halasztani s helyette egy tanulás alatt lévőt adni. A szereplők közül kivált természetes játékával Ács Flóra (Piroska) ki szép tehetséggel bir, Játéka rá vall a nagyobb szinpadra, szerepét élethüen adta. Irsayné Pösz Manczi kuruzsló nő) Krassóyné (Rózsa) egyaránt sikert arattak. Már több izben láttuk játszani a kis Irsay Sándort, ki a természet adománya által is szinpadra van utalva. Helyes vezetés mellett jó szinész válik belőle, most is olyan fesztelenül,szinte jó kedvvel forgolódik a szinpadon, s szerepeit még alakitja is. X.

HORVATSKI DEL „MEDJIMURJA"

Važnost vrtov i sadnjakov

Ima ljndih, koji mériju naobraženost narodah po tom, koliko na vmivanje potroše sopuna. Nečem prigovarjati tomu merilu za naobraženost puka, več mu dodajem još jedno, a to su dobro vredjeni vrti i sadnjaki.

Tko obgradi vrte, pak vu njih sadi i pova povrtelje i sad, tim si pripravlja vugodnete stanuvanje, priskrbi si bolšu i tečnešu hranu za okreplienje svojega téla, dapače on dojde do plemenitešega čuvstva, najmre naslade vu ljepoti i gustušu.

Koji ste bili soldati i tak došli po světu dalje po našoj domovini, koji ste došli med Nemce i Talijane, Čehe i Štajerce, videli ste, da ima skoro vsaka mužka hiža i hižica svoj vrt; jedna menjši, druga vekši. Vu tih ste vrtih vidli zvun cvětja, koje povaju za kinč, vsakojaćkoga povrtelja, kak špinača, lobode, mrkve, petrožela, glavnate i poveznate alate cikorije, karfiole, kelja, glavnatoga zelja, kolorabe, grašca, vnogo vrsti graha (bažulja), luka češnjaka, celera, cikle, kranjske repe, sladke repe, povrtnice krumpira, vugorkov, paradajza, maka, muštarde, tikve i dinje; vidli ste šparge, srtićoke, kopra itd. Zvun povrtelja vidli ste i puno vsakojačkoga sada: Jabukah ranih i kesnih, sladkih i kiselih; isto tak hrušek, orehov, lešnjakov, kostanjov ćresenj, sljiv i breskovah. Vse to troše ti ljudi cělo ljeto, pak i po zimi, a kaj im preostane, prodaju za skupe peneze vu varaš. Za sad vsake fele zna vsaki, da se ili sirovo spravi, ili posuši, i tak troši kak je komu voljá.

Hiža anda, koja ima vrt i sadnjak pák se razme njezina gospodarica vu vrtlarstvo, a njezin gospodar vu povanje sadja, neboji se glada, pak makar bila i nerodica žita. Na vek bude imala spametna gazdarica, kaj za skuhati, kaj donesti družini na stol, pak makar niti nebi bilo žgancov, niti kruha. Vse to more nadomestiti dobro vreden vrt, dobro povan sadnjak, a dobro držana i hranjena kravica dala bude začin. Obgradjujte anda vrte i opet vrte okolo svojih hižah, sadite sadje ne samo vu sadnjaku ili trnacu, nego i poleg putov i cestah, pak vam se nebude treba bojati gladuvanja, nego budete živeli tak rekuć kakti vu raju.

Istina je, da vsemu tomu treba navuka i probanja; nu gospoda plebanuši i učitelji vam budu segurno dobrovoljno na ruku, pokazujuć vam, kak oni obradjuju svoje vrte i sadnjake, kak povaju povrtelje i kak se ovo pripravlja za dobru, tečnu i zdravu hranu. Najćvrsteši pak fundament vrtlarstvu i sadu budete si položili školskimi vrti i cěpilnjaki, jer vam se tu budu vaša děca vse igrajuć navčila.

GLÁD FERENC.

ZABAVA.

Margit-otok

Kip Budinpešta nadkriljuje ljepotu kipa svakoga dragoga varoša — i Napulja (neračunajuć morje i toplogo zraka).

Na zapadu od Budina su lepi bregi, doline s punimi tajnosti, a pod ovimi teče zmožni Dunav, taki prek je velika ravnica a ove dve suprotne stranke skup veže most na lancih i dva železni mosti s strašnimi kapčami, kak da bi držali dve obali, da nebi dalje pobeglje jedna od druge.

Položaj drugoga varoša je ili ravni ili bregoviti. Ovdi je ravni i bregoviti, ali nije skup zmešani, jerbo svaki pokazuje specialnu celost.

Budim je naproti, kakti jedno veličanstveno čelo: jednakoga Pešta. Spodobno k magyaru, komu je čelo robavo, ako ga kakva nevolja tišče, ali zato mu se odprto srdce tam odseva.

Budim je gizdavo čelo, a Pešt hitro telo i kotrige. Med njimi je Dunav kak žila krvi. Ovomu na sredini je jedna prelepa oaza, jeden zeleni paradižum, pravi Cupido berek. To je otok Margit. Jedna iz Dunave dižuča šuma koja na valovitoj vodi izgleda kak viseći vrt, koj na paradižumski počinek zove putnika. Ali se ovaj boji, da nebi dalje odbežal predi kak nogu na njega dene.

To je budinpeštanski Margit-otok.

Dunav je bil severo-iztočna medja starim rimljanom proti barbarom, markomanom, gotom, dakom i t. d.

Budim pak je bil pod imenom Aquincum tvrdjava. Ali da su leta 175. pred Kristušom na Dunavskim ledu barbara pobili, oduzeli su jim mormarskoga juša tak, da su se 30 kilometrov daleko od Dunave smeli nastaniti. Onda su zidali rimljani tvrdje na iztočnoj strani Dunava, daklem naproti Budimu i nazvali su je Contra-Aquincum, zasigurno je to bil početek denešnjoj Pešti, koj se je potlem nazval Novi-Beč

Tvrdje obedvih strankah s mostmi su skup skapčali, kak stari pisci pišeju i pri severnoj špici Margit-otoka. Daklem otoka su već i rimljani poznali, kak to svedoče tam nadjeni kameniti križi s nadpisi, rake s razpoćenom glavom človeče kosti.

Potlem su kralji iz hiže Árpádove ovdi imeli vrta, i tu su bile palače velikašom; radi toga zval se je onda otok-gospode. Kralj Imre je takajše tu držal kraljevskoga dvora.

Kak Bel Matijaš veli, bilo je tu jedno

malo selo Pálfalva zvano. Kak se vidi, to su sve tatari opustošili

Kralj Béla IV. iz zahvalnosti proti Bogu, koj ga je od tatarov oslobodil, je svoju kčer Margitu Bogu alduval i za opaticu dal, i radi toga dal je na ovom otoku kloštra zazidati, vu kojem je lepa Margita kratko ali pobožno življenje sprevadjala, tak da je glasoviti Ottokar češki kralj nju dvaput za ženu prosil.

Kak Pray veli, Margita je delala, ličila, navučala, vračila i daruvala; molila je pri svojim srebrenim oltaru, srebrenim zvonom vnoči zvonila, koj se je jako daleko čul. Navek je nosila pojasa, vu kojem su čavli bili, i s ovim je i vumrla, kad je komaj 9 let ovdi bila.

Njenomu otcu, kralju, i šogoru Moys iliti Moyses palatinu je i potlem ovdi mesto jako milo bilo. Ov zadnješi je obedve svoje kčeri sim dal vu klošter. Njegva dovica je takaj sim se potegnula.

Med tim došli su na ov otok popi i redovniki, kajti ovi su kak i negda rimski provincialski vodji, jaku dobru čut imeli za iskanje lepih mestah, tak da komaj je najti malo lepše mesto vu našem orsagu, gde nebi našli ruševine od kloštrov.

Nje i kloštre su poništili potlam Turčini. Kaj je ostalo, ili koji su se poslje predobljenja Budina opet ovdi zišli, nje pak je Jožef cesar odpravil, imetke daruval za veru i navuk.

Tretja i zadešnja doba otoka počimlje se pri palatinu Jožefu. Ov, kakti dober magjar, ovdi nutri iskajuć i najduć nasladnost blizo palaćé nalazećega otoka jako je obljubil i je ga kupil. Onda si je polek jedne stare podrte cirkve dal zazidati lepoga letnoga stana potlam i hižu za družinu, čisto ga je pretvoril vu engleski vrt, gde je sam brinuć se za domovinu takaj vrtlaril; po cele vura je kopal i cepil i nasadjaval i dopustil puku otoka za zabavno mesto, i tak odlučil je otoku budućnost i cilja.

Poslje njega nasleduval ga je njegov sin István nador, a poslje ovoga vredni herceg Jožef. Millione je potrošil na njega, ali je priskrbel pošteno ime i spomenek ne samo sebi i otcu nego i Budinpeštu, takajše i narodu svojemu, kajti ako sim dojde stranjski človek, nigdar ga nezaboravi i tak je postal europejska kupelj.

Položaj mu je jako lepi i dober. Obkružuje ga Dunav, okolo njega hodiju ladje. Blizu je k varašu, ali itak je zato daleko od varaške larme i praha.

(Konec sledi).

Kaj je novoga?

— **Vesel glasčujemo**, da se je cena žita podigla za 10—40 kr. pri centu. I to smo čekali jer prošle mesece je već tak fal bilo žito, da su već gazdi skoro zdvojili. Onda smu njim ratali žito ne prodati, dok bolše vreme nedojde. Vezda je tu ono vreme. Ali išče i ve se ne treba požuriti, morti išče bolše vreme dojde.

— **To takajše** s veseljem čujemo i čitamo, da su se stanovniki naše domovine od leta 1883 za 1.28 procentov — pol milliona pomnožili. Kraj godine 1882 je imala M a g j a r s k a s Hrvatskom skup 16.215.445 stanovnikah.

— **Izhodski** posli još navek stojiju tak, kak smu zadnjiput opisali vu naših novinah. Čitamo, da turčini, grki serbi i bulgari žuriju i pripravljaju se k taboru. Europejska conferencia još navek drži.

— **Cigani budu** od dana do dana hujši i zločesteši. Moriju, kradeju, decu odpelaju sobom, sim tam se mo aju vu orsagu kak nekakvi slobodni tolvaji. Vre po svetlem danu se vufaju na poštu i od onud vkradneju. Iz Tardoša (Komaromske varmegjije) pišeju, da prošloga meseca 28-ga su došli ti tolvaji na poštu. Poštarica je je stirala iz kuhnje ali oni nisu zato odišli, nego su jednu larmu napravili, med kojom je jen k ladleku odbežal, gde navadno penezi stojiju i od onud 38 frt. od nesel. Stem su odišli. Poštarica je to taki opazila i cigane prijavila pri poglavarstvu. Birov njim je kola zel i oštro zapovedal, da peneze za tri dni naj doneseju i to marljivo, jer su kod ciganov nikakve peneze našli. Vajda drugi dan peneze donese i od pela si kola. Stem se je celi šereg dale požuril.

— **Listje spravljajmo**. Doli opadneto lisće je kvar na hasen neobernuti. Jer prvič jako dobro nastelj daju pod marhu. Osobito je dobro lišće malem pajcekom za štraju, jer vu ovu se nemoreju tak zasukati kak vu drugu slamu, iz koje više krat niti vun nemoreju. Po ovim lišće slamu domesti. Išče vekši hasen zememo lisću za pokrivanje zemle proti mrazu. Za ov posel nikaj nema bolšega, kak lisće. Od dana do dana se vekši hasen vidi s pokrivanjem okolo drevja osobito. S tim se vraći beležno drevje, po ovim rodi dobro drevo, po ovim bude plemeniteši sad. Zato bi mi lenost pokazali ako nebi lisća grabljali.

— **Zgoreta deca**. Velika nesreča se je dogodila vu „Šarga“ pusti ne daleko od varaša. Tam su se deca okolo štal igrala Dva su se skrili vu kotec, a drugi dva su je pak zaprli Za malo vreme je celi ogenj postal. Ta zaprta deca su ogenj napravila vu tom kotcu, i nije bilo moguće nje osloboditi. Jednoga su živoga vun potegnuli iz med desek, ali nije dugo živel, a drugi pak je čisto zgorel. Obedva dečki su sedem let stari bili.

— **Financialski** minister je za buduću godinu napravil izkaz od dohodkov i stroškov. Strošek bude 344.651,000 frt. a dohodki budu 329.790,000 frtov. Tak išče fali potem 14.861,000 forintov za budućno leto.

— **Pak novo čudo.** Vu New Jorku (Severski Ameriki) je jedna strašno velika pečina stala iz morja. Već prije deset let odlučili su stanovniki toga iztoga varaša onu pečinu uništiti. Taj posel su vezda i završili. O tom sledeče čujemo iz New-Jorka. Ljudi su na jezera gledali ovo čudnovato pripečenje. Vu pečinu nametane 300 jezer funti dinamitta je celi posel vodečega mernika 11 let stara devojka podežgala. Zatim je s velikom brzinom vu zrak zletela ta velika pečina, a nad njom 200 cipelišov visoki vodeni breg, koj je čist bil kak iz leda. Iz strahovitoga dima se grdi, žuti oblak napravil. Pečina je čisto uništena i sad je na onom mestu 1200 cipelišov širok i 26 cipelišov globok kanališ.

† **Terbócz Gjura** penzionirani kr. sudec je vumrl ove dneve vu Gjóru. Terbócz Gjura bil je jeden, izmedju naših negdašnjih, stareših, dobrih, magjarskih domorodcov vu Medjimurju. Pokojni dugo vreme je služil varmegjiju kakti notarius, varmegjijski prisežnik i sudec, a potlam vu Čakovcu, kakti kr. sudec. Najzadnje leto je vu Priloku stanuval, i nekoliko tijednah je tomu da je vu Győr k zetu svojemu odišel i pisal nam, da barem je on daleko od svojeg dragog Medjimurja, ipak hoče znati, kaj se tam pripeti: tak zato naj mu novine naše vu Győr pošlemo Tam vu Győru ga je smrt dostigla. Naj mu bude lehka gruda, naj počiva vu miru i naj ostane njegov spomenek med nami!

Varaždinskoga mosta je Drava tak razdrla, da na njem se prek pelati je prepovedano.

— **Šoštarič Ferenc** poljodelavec iz Pusztakovec se je 22-ga o m. tak napil, da je pod kola opal i kotači su mu obedve noge razdrobili. Samo 13 liter mošta i 1 liter žganice je spil s četiremi pajdaši! To je pak jedna žalostna pelda onim, koji neznaju pri vini meru držati!

Prirečja.

D.

Dober sused pol življenja.
Drěvo za mlada ravnati se more.
Dugi lasi, kratka pamet.
Dobromu je dalko glas, zločestomu još dalje.
Dobro bi ga po smrt poslati.
Domača vuš negrize tak, kak stranjska.
Dober kokot (pěvec) redko je sit.

G.

Gdě je srda, tam je i milošča.
Gdě je vnogo rečih, tam je malo hasna
Gdě je sreča neje pameti.
Gdě je vnogo bab, děte je kilavo.
Glad vuči delati.

H

Hariti bi ga, pak mu se ne dati plakati.
Hrdjavec je ali čisto zločest, ali jako dober.
Hodi kakti na drotu.

I.

I dobroj mački zna miš vujti.
Izišel je iz konja na osla:
I maček biškupa gledi.
Išel je na zajca, pak je vuka zegnal.
Ide s kokošmi spat.

Jedna kapa na dvěh glavah, nemore stati.

K.

Kada je gospodarica lena, niti družina nevalja.
Kada je gost najdragši, onda naj otide.
Kad se prez razloga pije, pamet je s bogom.
Kad nevolja koža i krzno, neizide niti perem dober.
Kad se slanina načme, gusto se reže.
Kad nema vu glavi, mora v petah imati.
Kad se jako oblači, lehko i deždj ide.
Kad bu doma, onda gospoduj.
Kaj na srcu, to na jeziku.
Kaj je Bog spravil, človek naj nerazdruši.
Kaj je komu sugjeno, hoče biti zpunjeno.
Koj je na galge obsudjen, neće se vlopiti.
Kaj je već preveč, ni nit s krahom dobro.
Kej je izkal, to je dobil.
Kaj se posudi, to je ne prikazano
Kaj se siromaku da, nije nigdar zgubljeno.
Kaj veliki zakriviju, mali platiti morajuKaj tri znaju, sto ih lehko zezna.
Kak si je prestri, tak bude spal.
Kakov človek, takve reči.
Kak došlo, tak prošlo
Kakovo življenje, takova smrt.
Kak se igra, tak se pleše.
Kak se posudi, tak se vrača.
Kak se pita, tak se odgovarja.
Kak su penezi, tak trgovina i roba.
Kak veter puše, tak se obrni.
Kašelj suhi, smrt nazvešča.
Ki pita, dalko zajde.
Ki se sam hvali, mala mu cena.
Ki te opomina, za prijatelja ga drži.

CENA ŽITKA.

Kuruza	na	vagi	5.80	6.10
«	»	stara	—	
Pšenica	„	„	7.25	7—50
Hrž	„	„	6.—	6. 25
Ječmen	„	„	5,50	6.25
Zob	„	„	6.—	—6.80

LOTTERIJA

Grapecu 1885 17. oktobra

86. 40. 31. 15. 89.

Szerkesztő: MARGITAI JOZSEF urednik.

2490. tk. szám 85. april 14-én.

Arverési hirdetmény.

VARGA LAJOS nagy-kanizsai lakós végrehajtatónak özv. BORKOVICS IMRÉNÉ, született RÁDEK TERÉZ mária-nostrai lakós végrehajtást szenvedett elleni végrehajtási ügyében a kérelem következtében a végrehajtási árverés 500 frt tőke követelés és ennek 1883. évi junius hó 2-dik napjától járó 6 százalékos kamatai 28 frt 76 kr. perbeli 7 frt 50 kr. végrehajtási már megállapitott, valamint jelenlegi 9 frt 95 kr. és a még felmerülendő költségeknek kielégitése végett az 1881. LX. t. cz. 144. §-a alapján és a 146. §. értelmében a nagy kanizsai kir. törvényszék (a csáktornyai kir. járásbiróság) területén lévő V-ik hegykerületben fekvő s az V-ik Hegykerületi 405. sz. tjkvben a végrehajtást szenvedett tulajdonául bejegyzett 988 hrsz. 2 hold 1490 □ öl ház és belsőségre, gyümölcsösre és szőlőre Ferkánoveczen 750 frt. kikiáltásiárban, 973 hrsz. 375 □ öl rétre 34 frt 987 hrsz. 828 □ öl szántóföldre 50 frt, — 994 hrsz 1090 □ öl erdőre 25 frt, kikiáltási árban, valamint az V-ik hegykerületi 439. sz, tjkvben 1007, hrsz. a. felvett 980 □ öl nagyságu rétből a végrehajtást szenvedettet illető egy negyed rész tulajdoni jutalékra 24 frtban ezennel megállapitott kikiáltási árban, elrendeltetik.

Az árverés megtartására határidőül

1885. évi november hó 23-ik napjának d. e. 10 órája Ferkánoveczre

a helyszinére tüzetik ki.

Az árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 százalékát készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881 évi november hó 1-én 8333 sz. a. kelt m. kir. igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Vevő köteles a vételárt három egyenlő részletben és pedig az elsőt az árverés napjától számitandó 1 hónap alatt, a másodikat ugyanazon naptól számitandó 3 hónap alatt, a harmadikat ugyanazon naptól számitandó 6 hónap alatt, minden egyes vételári részlet után az árverés napjától számitandó 6 százalékos kamatokkal együtt az 1881. évi deczember hó 6-án 39415/1 M. szám alatt kelt rendeletben előirt módon a csáktornyai kir, adóhivatalnál, mint biróiletéti pénztárnál lefizetni.

A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámittatni.

Az ezen árverési hirdetmény kibocsájtásával egyidejüleg megállapitott árverési feltételek a hivatalos órák alatt ezen két biróság, mint telekkönyvi hatóságnál és az V. Hegykerületi község elöljáróságánál tekinthetők meg.

Kelt Csáktornyán 1885. május hó 16-ik napján. A csáktornyai kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság. 296 1—1

---

172. szám, 1885.

Árverési hirdetmény.

Alulirott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a csáktornyai kir. járásbiróság 4106/885. számu végzése által PULAY ZSIGMOND csáktornyai lakós végrehajtató javára LIPLIN ISTVÁN és NEJE ellen, 240 frt tőke, ennek 1884. év deczember hó 31. napjától számitandó 8 százalék kamatai és eddig összesen 24 frt perköltség követelés erejéig elrendelt kielégitésl végrehajtás alkalmával biróilag lefoglalt és 820 frtra becsült 3 kukoricza góré, 1 borju, 1 sertés ól, 1 pajta, 1 kocsi, 3 hordó, 2 lóra való szerszám, 1 almárium, 1 ágy, 1 fali óra 1 rézkatlan, 1 edénytartó, 20 gombolyag czérna, 2 láda, 1 ponyva és korcsmai haszonbérből álló ingóságok nyilvános árverés utján eladatnak.

Mely árverésnek a 4774/1885. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszinén, vagyis Orehoviczán alperes lakásán leendő eszközlésére

1885-ik évi október hó 27-ik napjának dél előtti 8 órája

határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet igérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz, 108 §-ában megállapitott feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Csáktornyán, 1885-ik évi október hó 16-ik napján.

Maximovits György
293 1...1 kir. bir. végrehajtó.

Előleges jelentés.

Van szerencsém ezennel a n. é. közönség szives tudomására hozni, miszerint

folyó évi november hó első napjaiban

keresztül utazásom alkalmával Csáktornyán

fényképészeti műtermemet

felállitom és rövid ideig felvételeket eszközlök.

Kitünö tisztelettel

Özv Piekarowitz Rihardné
fényképészeti műterem tulajdonos.

Előnyös ügyvivőség ajánltatik.

Ajánlatokat „Agentur" jegy alatt

Schalek Henrikhez Bécs.

Pályázati hirdetmény.

Nedelicz mezővárosban — Zalamegyében a rom. kath. elemi iskolánál

a kántortanitói állomás üresedésbe jövén, annak betöltésére pályázat hirdettetik.

Ezen állomás évi jövedelme: 325 frt 50 kr. készpénz, szabad lakás és kert, 12 hold szántóföld és stola illeték.

Folyamodótól megkivántatik, hogy a magyar és horvát nyelvben ugy az orgonálásban tökéletes jártassággal birjon, jó erkölcsi viseletü és tanitóképezde végzett legyen.

A kik ezen állomást elnyerni óhajtják, felhivatnak, hogy fentebbi képességeiket igazoló okmányokkal felszerelt folyamodványukat

a „nedeliczi iskolaszék elnökségéhez"

f. é. november hó 3-áig beküldeni sziveskedjenek.

Kelt Nedeliczen 1885. október 21-én.

SZELE IGNÁCZ
294 1—2 i h. esppléb.

NAGY VÁLASZTÉK NŐI AJÁNDÉKOKBAN

NAGY VÁLASZTÉK MENYASSZONYI ÉKSZEREKBEN

Alapittatott 1873. évben. **HERLINGER M.** Alapittatott 1873. évben.

órás és ékszerész, Csáktornyán.

Ajánlja dusan felszerelt raktárát mindennemü

órák, arany, ezüstáruk és ékszerekből

legfin. kiállitva, a tárgyak mindegyike a cs. k. fémjelző-hivatal által felülvizsgálva és fémjelezve van.

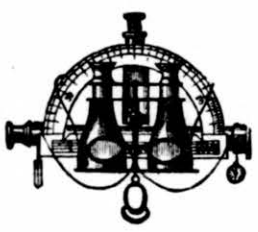

Mindennemü

RÉGI ÓRÁKAT

ugyszintén

ARANY- és EZÜST TARGYAKAT

javitás végett jóttállás mellett, elvállalok.

Régi tárgyak cserébe a legmagasabb árban átvétetnek.

NB: Bátorkodom még jól berendezett optikai áruraktáremat is a n. é. közönség szives figyelmébe ajánlani 209 34—*

Vidéki megrendelések lelkiismeretesen és pontosan eszközöltetnek.

NAGY VÁLASZTÉK SZÜLETÉSNAPI AJÁNDÉKOKBAN

NAGY VÁLASZTÉK VÁSZAJÁNDÉKOKBAN

Nyujtsuk a szerencsének jobbunkat!

500,000 MÁRKA

fényeremény igér kedvező esetben a hamburgi nagy pénzsorsjáték, mely a magyar kormány által jóváhagyatott és biztosittatott.

Ennek ujabb játékszervezet előnyös berendezése abban áll, hogy rövid par hó lefolyása alatt 7 sorsolásban all, hogy rövid par hó lefolyása alatt 7 sorsolásban 1,000,000 sorsjegy 50,500 nyereménynek kétszeres biztosan történni, ezek között vannak főnyeremény esetleg 500,000 m a r k a, illetőleg:

1 nyer. a 300,000 marka	26 nyer. a 10,000 m.
1 nyer. a 200,000 „	56 nyer. a 5,000 m.
2 nyer. a 100,000 „	106 nyer. a 3,000 m.
1 nyer. a 90,000 „	253 nyer. a 2,000 m.
1 nyer. a 80,000 „	512 nyer. a 1,000 m.
2 nyer. a 70,000 „	818 nyer. a 500 m.
1 nyer. á 60,000 „	31,720 nyer. a 145 m.
2 nyer. a 50,000 „	16,990 nyer. a 800, 200, 150, 124, 100, 94, 67, 40 és 20 márka.
1 nyer. a 30,000 „	
5 nyer. á 20,000 „	
3 nyer. a 15,000 „	

E nyeremények közül az első sorsolás 2000-et foglal magában, összesen 117,000 márkával.

Az első főnyeremény 50,000 márka és emelkedik a 2-dik 60,000 m., a 3. 70,000, a 4. 80,000 m, az 5. 90,000 m., a 6. 100,000 ..., a 7-ben pedig esetleg 500,000 spec. 300,000, 200,000 stb márkára.

A sorsjegyek hivatalosan vannak megállapitva.

E nagy alamilag biztositott sorsolás legközelebbi huzamoz:

1 egész eredeti sorsjegy ára csak 3 frt 50 kr.	
fél „ „ „ „ „ 1 frt 75 kr.	
negyed „ „ „ „ „ 90 kr.	

Mindennemü megbizások, a pénz beküldése, postai utánvétele vagy az összeg utánvétele mellett a legelőkészületesebben teljesitetnek, a mint az allami czimerével ellátott eredeti sorsjegyet tartunk saját kezeink alatt.

E szerint a szerencsevadászoknak a szükséges hivatalos tudomásul szolgálhatnak, hogy az illető osztályokra mint szintén az illető betétek is megtartatnak s minden huzamban a nyertesek a nyert pénzt a legelőkészületesebb módon megkapják.

Hivatalra a hivatalos alaptervet bármelyikünk is megküldjük, s kéretnek nyilatkozunk nem utasitva esetben a huzás előtt a sorsjegyeknek a pénz visszaszolgáltatása mellett visszafogadásra.

E nyereményes kölcsönt minden jótékony és az allam jólétét szivén viselő tartozik.

Csoportczélunk mindig a szerzése azoknak, kik a eredeti lehetőnek gyakran a legnagyobb nyereményeket kiszünk ki, tudjuk azután: 250,000, 100,000, 80,000, 60,000, 40,000, stb. márkával.

Egy ily, a legszolidabb alapokra fektetett vállalatnak előrelátó, minden tekintet a legelőnyösebb eszközökre lehet biztos számitani s ez okból fogva megkérjük mindenki megrendeléseinek megtehetésére.

f. évi október hó 3-ig

hozzánk beküldeni:

KAUFMANN és SIMON

bank- és váltó-üzlete Hamburgban.

Ezennel köszönetünket nyilvanitjuk az eddig ajándékozott bizalomért, s kérjük a hivatalos tervezet ajánlatosse alkal a nagyszerü nyerési esélyekről megtörténni, melyeket a sorsolások nyujtanak

292 1—1 **A PENTEBIK.**

Nyom. Fischel F. laptulajdonosnál Csáktornyán.